

Prof. Ing.. František Toman, CSc.
Ústav aplikované a krajinné ekologie
AF MZLU v Brně

Oponentský posudek doktorské disertační práce Ing. Jitky Fialové

„Zájmy ochrany přírody a krajinných funkcí lesa na příkladu vybraného území“

Disertační práce Ing. Jitky Fialové byla zpracována v rámci doktorského studia studijního oboru Tvorba a ochrana krajiny.. Školitelem byl Prof. Ing. Ilja Vyskot, CSc. Předložená disertační práce byla zpracována na Ústavu tvorby a ochrany krajiny LDF MZLU v Brně. Práce je rozdělena do několika samostatných částí, má 123 stran textu a četné přílohy včetně multimediálního DVD.

Způsob zpracování vypovídá o erudovanosti, pečlivosti a informovanosti autorky o nejnovějších poznacích v řešené problematice.

Celá disertační práce se opírá širokou odbornou literární základnu ze které je ve vhodném kontextu citováno.

Připomínky k disertační práci

Kapitola „Přehled problematiky“

Tato kapitola obsahuje rozsáhlou literární rešerši řešené problematiky i v širších souvislostech.

Str. 22 – les lázeňský a les rekreační nejsou lesy zvláštního určení – pouze mohou být do této kategorie zařazeny

Str. 29 –Listina základních práv a svobod je známá jako usnesení předsednictva ČNR č. 2/1993 a je součástí ústavního pořádku (nikoliv zákon 23/1991 Sb.)

Str. 30 – ve vztahu k životnímu prostředí je ČR samozřejmě vázána celou řadou dalších mezinárodních smluv – nejenom Úmluvou o biodiverzitě

Str. 31 – vedle zvláště chráněných území je teoreticky možné zajistit ochranu i formou smluvně chráněného území (byť se to v praxe z řady problematických důvodů neděje), nicméně do budoucna si právě vlastníci lesů, včetně Lesů ČR od smluvní ochrany dost slibují

Str. 33 – 35 – pokud se uvádí u některých zvláště chráněných území forma vyhlášení, mělo by to být uvedeno u všech (chybí to pro přírodní památky a národní přírodní rezervace), přírodní rezervace může vedle uvedeného krajského úřadu vyhlásit i Správa národního parku nebo chráněné krajinné oblasti + Ministerstvo obrany

Str. 37 – Natura 2000 – jelikož už je rok 2008, situace se pomalu, ale přece jen posunula o kousek dál a tzv. národní seznam byl doplněn o 17 nových lokalit z Panonské biogeografické oblasti, doplnění lokalit z Kontinentální biogeografické oblasti teprve proběhne, celkem by pak mělo být evropsky významných lokalit cca 1100

Podkapitola 3.4.2 – je celá převzata z jednoho pramene, zbytečná vícenásobná citace jednoho zdroje.

Str. 41 - formulace věty: „Například v Africe vznikalo mnoho velkých parků se zvěří, v Evropě byla

běžnější ochrana územní“ mi nedává žádný velký smysl, patří zde zřejmě „běžnější ochrana menších území“. Dále se zde opakuje informace z úvodu této kapitoly o tom, že je na světě 100 000 chráněných území atd. V kapitole dle mého názoru by bylo vhodné zmínit alespoň některé z prvních evropských chráněných území.

Kapitoly věnované historickému vývoji a legislativě na mě obecně působí na několika místech trochu nepřehledně a některé věci se v nich opakují.

Kapitola „Komplexní analýza přírodních podmínek a širších územních vztahů v území“

Str. 61 – „... využívání jednotlivých nalezišť rudy.“ (jaké? - předpokládám, že železné)

V této části úplně chybí citace, není zřejmé, z čeho byly údaje převzaty.

Str. 70 – mluví se o dvou velkých přírodních katastrofách, ale není již uvedeno, jaký měly dopad na zkoumané území.

Závěr

K vlastní stěžejní práci nemám zásadní výhrady. Na území CHKO má zcela jistě smysl a je nesporně pozitivní, že je (bude) v tomto směru i využita. Sama autorka na jednom místě uvádí, že pro ochranu přírody je vypovídající především hodnocení ekologicko-stabilizační funkce, nicméně celkový reálný potenciál funkcí lesů zahrnuje i řadu dalších složek, které s ochranou přírody a krajiny sice úzce souvisí, ale nemusí být tím primárním předmětem ochrany, ale spíše pouze „vedlejším produktem“. S tím souvisí i využitelnost hodnocení reálného potenciálu funkcí lesů, která je podle mého názoru určitě dobře využitelná právě při zonaci na území chráněných krajinných oblastí, případně s určitými výhradami i na území národních parků, ale již jen více či méně omezeně si dovedu představit její využití u maloplošných zvláště chráněných území a územních systémů ekologické stability.

Předložená disertační práce Ing. Jitky Fialové splnila zadané cíle, které byly v úvodu práce formulovány. Použité metody se projeví jako velice vhodné pro naplnění hlavních cílů.. Výsledky disertační práce mají nejen praktický význam, ale zároveň jsou inspirací pro další rozvoj vědního oboru Tvorba a ochrana krajiny.

Vzhledem k výše uvedeným okolnostem navrhuji přijmout disertační práci k obhajobě a po jejím úspěšném absolvování doporučuji udělit Ing. Jitce Fialové, v souladu se zákonem, vědeckou hodnost Ph.D.

V Brně 7.11.2008

Prof. Ing. František Toman, CSc.